

De studenten zijn verantwoordelijk voor meerdere partijen: voor de catamaran, maar ook voor het functioneren van het taalonderwijs in de basisschool. Hierdoor waren de studenten enorm betrokken. Zeker toen ook ouders vertelden dat hun kinderen thuis kwamen met enthousiaste verhalen over de taalhoeken, en de andere leerkrachten van de basisschool hun waardering uitspraken. Verder ervoeren de studenten dat het contact binnen het catamaranteam in de loop der tijd enorm gegroeid is, wat de resultaten zeker gunstig heeft beïnvloed.

Tot slot

Twée catamaranprojecten, één volgens het boekje en één vol hindernissen. Toch zijn wij ervan overtuigd dat het een effectieve manier van opleiden in de basisschool is. Het vraagt veel inzet van de leerkrachten, docenten en studenten, maar het leereffect is geweldig!

Ronde 2

Patrick Wenmaekers

Fontys Pabo Limburg Roermond

Contact: p.wenmakers@fontys.nl:

‘Woordenmozaïek’: een onderzoek naar de integratie van woordenschatonderwijs binnen ontwikkelingsgericht onderwijs op de basisschool.

Woordenschatonderwijs vindt veelal nog niet structureel geïntegreerd plaats in alle activiteiten op de basisschool. Studenten hebben onderzocht hoe woordenschatonderwijs ook een plaats kan krijgen binnen de themamiddagen in het kader van ontwikkelingsgericht onderwijs en hoe je op het gebied van woordenschat aan kunt sluiten op de behoeften van kinderen. Kun je vanuit de themamiddagen je woordenschatonderwijs integreren in alle andere lessen, en niet alleen de taallessen?

Bij het bedenken van dit project besloot ik aan te sluiten op het project *De leraar als onderzoeker* dat wordt uitgevoerd binnen Fontys PABO Limburg. Dit project is in het schooljaar 2004-2005 van start gegaan en is stevig neergezet binnen het huidige derdejaars curriculum. De studenten voeren een beperkt actieonderzoek uit dat hen voorbereidt op het onderzoek dat ze in hun afstudeerjaar moeten uitvoeren.

Iedereen is het er wel over eens dat het uitvoeren van actieonderzoek een bijdrage kan leveren aan het hbo-niveau van de pabo. Het actieonderzoek draagt ook bij aan het komen tot een professionele leergemeenschap en draagt bij aan het worden van een

creatieve professional. Ook zou het de bestaande kloof tussen theorie en praktijk kunnen dichten. Het is niet mijn bedoeling om het actieonderzoek hier te promoten, maar het mag duidelijk zijn dat ik er waarde aan hecht en daarom heb besloten om hierop aan te sluiten.

Basisschool 't *Mozaïek* ligt in een aandachtswijk in Roermond. Op deze school volgen 165 leerlingen onderwijs, waarvan 72 leerlingen Nederlands als thuistaal hebben en 93 leerlingen een andere taalachtergrond hebben. Er is structureel sprake van een taalachterstand van twee jaar bij instroming; de school zet dan ook stevig in op taalonderwijs.

De studenten hebben eerst de huidige situatie op het gebied van taalonderwijs op de basisschool in kaart gebracht. Daarna hebben zij met de taalcoördinator een enquête opgesteld voor het team, waarin men kon aangeven tegen welke taalproblemen men dagelijks aanloopt.

Deze enquête leverde duidelijk gebrekkige woordenschat als resultaat op. Op basis van dit resultaat zijn de studenten recente literatuur gaan lezen. We zijn samen gaan brainstormen en de studenten moesten tot een vraagstelling komen voor hun actieonderzoek. Die luidde als volgt: *Hoe integreer je woordenschatonderwijs in themamiddagen?*

De school is volledig gericht op basisontwikkeling en heeft de OGO-themamiddag ingevoerd, waarin volgens de principes van basisontwikkeling wordt gewerkt. Studenten zijn met voorstellen gekomen om woordenschatonderwijs hierin te integreren. De verbetervoorstellen spraken de leden van het team aan en de studenten zijn aan de slag gegaan.

Studenten hebben aan de hand van de viertakt binnen woordenschatonderwijs (voorbewerken, semantiseren, consolideren en controleren) een opzet gemaakt van de uit te voeren lessen. Na bestudering van de literatuur wilden zij met name de zogenaamde drie uitjes uit de semantiseerfase tot uitvoering brengen.

Binnen het principe van basisontwikkeling kan woordenschatonderwijs heel goed geïntegreerd worden in de activiteiten die door de leerkrachten worden opgezet. Taal – en dus de woorden – worden dan ingebed in het spel van de leerlingen. Dit principe wordt wel toegepast op basisschool 't *Mozaïek*, maar heeft nog niet tot de gewenste resultaten geleid. Reden dus om te bekijken hoe je binnen themamiddagen structureel aan woordenschatonderwijs kunt doen zonder de principes van ontwikkelingsgericht onderwijs te vergeten. Hiertoe hebben de studenten een opzet gemaakt voor de themamiddagen in de groepen 1/2 en 3/4.

In deze workshop zal een beeld worden geschetst van de hiervoor genoemde opzet en zullen de verbeteracties verduidelijkt worden. Ik hoop ideeën te geven van de wijze waarop woordenschat geïntegreerd kan worden in ontwikkelingsgericht onderwijs.